

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ООН В УКРАЇНІ
ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

ТЕЗИ

**Міжнародної науково-
практичної конференції
присвяченої 70 річниці
заснування ООН**

**«СИЛЬНА ООН —
КРАЩИЙ СВІТ»**

Київ 2015

**22
жовтня
2015 р.**

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ООН В УКРАЇНІ
ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ПРИСВЯЧЕНА 70-Й РІЧНИЦІ ЗАСНУВАННЯ ООН
«СИЛЬНА ООН – КРАЩИЙ СВІТ»

м. Київ, 22 жовтня 2015 року

ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ

КИЇВ
Дипломатична академія України
2015

Тиражування без офіційного дозволу Дипломатичної академії України при МЗС України забороняється

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрієвська В. В., спеціаліст зі зв'язків з громадськістю та роботи з медіа, Представництво ООН в Україні
Білорус О. Г., доктор економічних наук, академік НАН України
Бруз В. С., доктор історичних наук, професор
Василенко В. А., доктор юридичних наук, професор
Грушинська Н. М., доктор економічних наук, професор
Жалоба І. В., доктор історичних наук, професор
Кислиця С. О., заступник Міністра закордонних справ України
Зленко А. М., кандидат політичних наук
Татаренко Н. О., кандидат економічних наук, професор
Троян С. С., доктор історичних наук, професор
Цветков О. Г., доктор історичних наук, професор
Ціватий В. Г., кандидат історичних наук, доцент
Чекаленко Л. Д., доктор політичних наук, професор
Шергін С. О., доктор політичних наук, професор
Шпак Н. А., доцент
Яценко О. М., доктор економічних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Дипломатичної академії України при МЗС України, протокол № 1 від 30.09.2015 р.

С36 СИЛЬНА ООН – КРАЩИЙ СВІТ: збірник тез доповідей (м. Київ) / за заг. ред. В.Г.Ціватого, Н.О.Татаренко. – К.: ДАУ при МЗС України, 2015. – 176 с.

Збірник тез конференції містить результати наукової роботи учасників конференції з України та зарубіжжя. Збірник розрахований на наукових працівників, дипломатів, аспірантів, слухачів, студентів.

УДК 327.7:94

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей, а також за те, що матеріали не містять закритих даних, заборонених у відкритих публікаціях.

Брайчевська О. А.,
кандидат історичних наук, доцент,
кафедра всесвітньої історії Інституту суспільства,
Київський університет імені Бориса Грінченка

РОЛЬ ООН У ВИРІШЕННІ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОБЛЕМ

Міжнародні міграції в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. перетворились на один із найважливіших чинників світового розвитку. На сьогоднішній день, більшість країн світу задіяні в міграційних процесах або як країни призначення, або як країни походження та транзиту мігрантів. Пов'язаний з цим комплекс проблем обумовлює потребу у міжнародній співпраці на глобальному рівні. Багатопланові аспекти міжнародних міграційних процесів в умовах глобалізації потребують вироблення як нових міжнародних підходів для їх вирішення так і удосконалення міжнародно-правових стандартів поводження з мігрантами.

На сьогодні інституційною основою міжнародної співпраці у сфері економічного, соціального та культурного розвитку є розгалужена мережа структур у складі ООН, які в своїй діяльності приділяють велику увагу вирішенню міграційних питань.

Одна із перших міграційних проблем, яка була внесена до порядку денного першої сесії Генеральної Асамблеї ООН в 1946 році, була пов'язана з біженцями та переміщеними особами у Європі, оскільки під час Другої світової війни кілька мільйонів людей зазнали насильницького переміщення, депортації та переселення. На другій сесії Генеральної Асамблеї ООН було засновано спеціалізовану установу ООН - Міжнародну організацію у справах біженців, мандат якої передбачав надання допомоги особам, які пережили Холокост, репатріацію та переселення біженців, які переважно були вихідцями із СРСР та інших країн Центрально-Східної Європи до третіх країн.

Наступним кроком ООН в сфері координації дій у міграційній сфері стало створення Близькосхідного агентства ООН для надання допомоги палестинським біженцям в Сирії, Лівані, на Західному березі р. Йордан та секторі Газа, яке згодом перетворилось на одну із найбільших програм ООН. Ще до закінчення мандата Міжнародної організації у справах біженців, резолюціями 319(ІУ) від 3 грудня 1949 року та 428(У) від 14 грудня 1950 року Генеральна Асамблея ООН, з метою координації і організації міжнародних гуманітарних акцій по всьому світу, ухвалила рішення про створення Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців, яке розпочало свою роботу з 1 січня 1951 року.

Одночасно із інституційною діяльністю, з метою координації дій у сфері міжнародної міграції, ООН ініціювала розробку та впровадження в життя ряду універсальних міжнародно-правових угод, які прямо або опосередкова-

но стосувалися міжнародних міграцій. Для міграційної сфери дуже важливе значення мають положення, викладені в Загальній декларації прав людини (ст.13 та ст.14), прийнятій Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р.. У період з 1947 по 1951 р. під егідою ООН було також розроблено міжнародно-правовий документ, спрямований на захист біженців, який був прийнятий в липні 1951 і відомий як Конвенція 1951 року про статус біженців, яка згодом була доповнена Протоколом 1967 р. про статус біженців.

Збільшення в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. чисельності біженців та трудових мігрантів зумовило необхідність вироблення нових підходів до розуміння та регулювання міжнародних міграцій. На Всесвітній конференції з народонаселення в Каїрі (1994 р.) міжнародні міграції вперше були визнані глобальною проблемою і прозвучала пропозиція щодо проведення міжнародної конференції з міграції на глобальному рівні. Разом з тим, починаючи з середини 90-х років ХХ ст., в національне законодавство європейських країн, США, Канади та Австралії було введено безліч різноманітних норм, метою яких було зменшення кількості біженців та трудових мігрантів, які прибували на їхню територію.

В зв'язку з цим, у 2001 році ООН активно підтримала пропозицію уряду Швейцарії щодо глобальних консультацій з проблем міграції (Бернську ініціативу). В рамках цієї ініціативи за участі ООН було підготовлено Міжнародний порядок денний в сфері регулювання міграції. Важливим етапом координаційної діяльності ООН в сфері міграції стала підтримка діяльності утвореної 2003 року Глобальної комісії з питань міграції та заснування цього ж року Женевської групи з питань міграції, до складу якої увійшли ряд спеціалізованих установ, програм та фондів ООН. На основі її рекомендацій, Генеральним Секретарем ООН у 2006 році було засновано Групу з проблем глобальної міграції, завдання якої полягало у координації діяльності структурних підрозділів, програм, фондів, закладів ООН у процесі вирішення міграційних питань та узгодженню міграційної політики на глобальному рівні. У цьому ж році під час роботи 61-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН відбувся перший Діалог на високому рівні з питань міграції, де було прийнято рішення щодо заснування неофіційного міжнародного постійно діючого органу для обговорення глобальних міграційних проблем. Заснований 2006 року, Глобальний форум з міграції та розвитку за період з 2007 по 2014 рік провів сім щорічних нарад, в яких взяли участь представники 160 держав-членів ООН та представники 45 міжнародних організацій. Другий Діалог на високому рівні з питань міжнародної міграції, де обговорювались шляхи врегулювання міграційних проблем та їх вплив на політичний, економічний та соціальний розвиток відбувся в жовтні 2013 року в рамках 68-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Завдяки зусиллям ООН, міжнародна міграція, мобільність людських ресурсів та розвиток партнерських стосунків між державами при вирішенні

міграційних питань на глобальному рівні були визнані ключовими факторами забезпечення сталого розвитку в XXI ст.

Будько О. Я.,
другий секретар ПУ в США,
МЗС України

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ МИРОТВОРЧОСТІ

Протягом останніх десятиліть в миротворчій практиці ООН розповсюдженими стали реактивно-наступальні операції під назвою *Peace Enforcement* або «примус до миру». Їхні стратегії передбачають припинення насильства військовими засобами та сприяння стійкому, тривалому миру шляхом цивільного внутрішньодержавного структурного будівництва. На практиці, у більшості випадків застосовуються дві стратегії – *балансу сил* та *вибору переможця*. Розглянемо різнорівневі фактори, що визначають ефективність та легітимність цих стратегій.

Стратегія балансу сил призначена трансформувати озброєну боротьбу на невигідний для кого глухий кут, при якому антагоністів змушують відмовитись від насильства та вдатися до перемовин. Рівновага сил сторін досягається за рахунок зміцнення військових структур слабшої сторони, мобілізації локальних союзників, популярних та компетентних у військовому плані. Однак, низька активні та слабке лідерство призводять застосування стратегії балансу сил до невдачі.

Тому вигіднішим є застосування такої стратегії на території із природним захисним рельєфом, що компенсує військові переваги супротивника. Відкрита місцевість, більш придатна для атаки може бути використана із захисною метою, якщо повітряний простір контролюється з можливістю виявлення та знищення військових об'єктів.

Однією з основних умов успіху стратегії балансу сил є координація дій сусідніх держав та миротворчих сил (щоб не було підтримки їхніх антагоністів). Фактором сприяння – прагнення місцевої опозиції до політичної автономії (на противагу сецесії), що полегшує контроль та стримування. Стратегія вимагає широких військових та політичних зобов'язань, готовності до нарощення військової присутності та постійної дипломатичної взаємодії союзників. Тому «на карту» завжди ставляться престиж та інтереси держав-інтервентів, адже результати операції зберігаються у історичній пам'яті.

У порівнянні з іншими стратегія балансу сил має переваги: приваблива для клієнтів, які переймаються власною безпекою внаслідок затяжних конфліктів; базується на рівності військових сил, а не на кооперації сторін; зменшує групо-